

UCHWAŁA Nr 959 RADY MINISTRÓW

z dnia 17 grudnia 1953 r.

W sprawie zapewnienia niezbędnych środków dla wzrostu hodowli zwierząt gospodarskich i rozwoju bazy paszowej.

W ciągu 9 lat istnienia Polski Ludowej dokonano olbrzymiej pracy w dziedzinie odbudowy hodowli ze zniszczeń wojennych oraz stworzono warunki dalszego jej rozwoju

Stan hodowli osiągnięty w 1953 r. wykazuje w porównaniu ze stanem z 1946 r. następujący wzrost:

Pogłowie	1946	1953	Wskaźnik wzrostu w latach 1946-1953 (rok 1946=100)
	w tysiącach szt.		
bydła	3.911	7.385	189
trzody chlewnej	2.674	9.730	364
owiec	727	3.330	458
koni	1.730	2.720	157

Pogłowie trzody chlewnej na 1.VII 1953 r. w porównaniu ze średnim stanem pogłowia w latach 1934—1938 stanowi 136,2%, pogłowie owiec 111,1%. Obok ilościowego wzrostu pogłowia wzrosła również produktywność zwierząt, między innymi mleczność krów podniosła się w 1953 r. w porównaniu z 1933 r. z 1400 litrów do 1716 litrów.

Osiągnięte dzięki wysiłkowi chłopstwa pracującego, robotników rolnych i systematycznej pomocy Państwa Ludowego powiększenie pogłowia zwierząt gospodarskich i ich produktywności umożliwiło stały wzrost zaopatrzenia ludności w artykuły produkcji zwierzęcej. W przeliczeniu produkcji rocznej osiągniętej w 1952 r. na jednego mieszkańca — produkcja mięsa wołowego i wieprzowego wynosiła 35,2 kg w porównaniu z 24,3 kg w r. 1938, produkcja mleka 342,1 litrów w porównaniu z 286,9 litrów w 1938 r.

Państwo Ludowe, realizując konsekwentnie politykę sojuszu robotniczo-chłopskiego, okazywało chłopom wszechstronną pomoc, która w zakresie hodowli dotyczyła:

dostaw inwentarza, kredytów na jego zakup oraz na odbudowę pomieszczeń dla inwentarza,

ulg dla gospodarstw zwiększających hodowlę, stale rozszerzanej opieki weterynaryjnej.

Szczególne znaczenie dla rozwoju hodowli posiada rozszerzanie przez państwo kontraktacji i związanej z nią pomocy w postaci pasz, materiałów opałowych, zaliczek pieniężnych itp.

Na specjalne podkreślenie zasługuje rosnący stale rozwój hodowli zespołowej w spółdzielniach produkcyjnych.

W szeregu województw spółdzielnie produkcyjne prowadzące hodowlę zespołową osiągnęły już, łącznie z hodowlą przyzagrodową, wyższą obsadę inwentarza żywego na 100 ha użytków rolnych oraz wyższą mleczność krów w porównaniu z gospodarką indywidualną.

Duży wzrost hodowli osiągnięty został również w państwowych gospodarstwach rolnych. W porównaniu z r. 1949 pogłowie bydła wzrosło o 135,7%, w tym krów o 155,5%, trzody chlewnej o 320,9%, owiec o 192,8%.

Pomimo tych poważnych osiągnięć rozwój hodowli nie nadąża za szybko rosnącymi potrzebami w zakresie zaopatrzenia ludności w artykuły spożywcze i przemysłowe z surowce pochodzenia zwierzęcego.

Szczególnie nie zadowalające wyniki wykazuje hodowla bydła, którego pogłowie nie osiągnęło jeszcze stanu przedwojennego, a w okresie ostatnich 4 lat wzrosło tylko o 4%.

Poważnym brakiem w rozwoju hodowli jest zbyt duża nierównomierność zarówno obsady inwentarza na 100 ha użytków rolnych jak i produktywności zwierząt w poszczególnych rejonach kraju.

Przy przeciętnej dla kraju w gospodarce chłopskiej obsadzie inwentarza na 100 ha użytków rolnych, wynoszącej w 1953 r. 38,9 szt. bydła, 47,7 szt. trzody chlewnej i 17,1 szt. owiec — szereg województw posiada znacznie wyższą obsadę inwentarza, a mianowicie:

w bydło — województwa: poznańskie, łódzkie, opolskie, śląskie, rzeszowskie, krakowskie od 40,7 do 63,2 sztuk na 100 ha;

w trzodzie chlewnej — województwa: gdańskie, lubelskie, bydgoskie, opolskie, poznańskie — od 50,2 do 67,6 sztuk na 100 ha;

w owcach — województwa: koszalińskie, kieleckie, olsztyńskie, gdańskie, białostockie, łódzkie — od 19,8 do 26,9 sztuk na 100 ha.

Natomiast część województw wykazuje znacznie niższą od średniej obsadę inwentarza na 100 ha.

Zbyt duże różnice między rejonami występują również w produktywności zwierząt gospodarskich.

Główne przyczyny niedostatecznego rozwoju hodowli w szeregu województw są następujące:

1. Nienadążanie produkcji pasz za wzrostem pogłowia. Szczególnie duże niedociągnięcia występują w zagospodarowaniu i użytkowaniu łąk i pastwisk oraz w uprawach wysokowydajnych roślin pastewnych o dużej zawartości białka, jak lucerna, koniczyna i inne motylkowe — zarówno na nasiona, jak i na masę zieloną. Znaczne ilości pasz zielonych i okopowych są marnotrawione skutkiem nieterminowych zbiorów i niewłaściwego przechowywania. Zaniedbywanie kiszenia i suszenia powoduje duże straty pasz zielonych i odpadkowych oraz jest przyczyną nierównomierności żywienia inwentarza w ciągu roku.

2. Ustalony system bodźców materialnych dla rozwoju hodowli nie zawsze należyście i elastycznie uwzględniał zmiany zachodzące w produkcji zwierzęcej i wpływ stanu bazy paszowej na opłacalność hodowli. Również przy ogólnie słusznym wymiarze obowiązkowych dostaw w praktyce często miały miejsce wypaczenia polegające na niedostatecznym uwzględnieniu konkretnych warunków terenowych.

3. Niepełne wykorzystanie możliwości odnawiania stad. Dotyczy to zwłaszcza niedostatecznego wychowu cieląt. Za mało rozwijana jest jako pomoc ze strony państwa dla wychowu cieląt i podnoszenia jakości krów kontrakcja cieliczek i jałówek. Brak jest zorganizowanego obrotu bydlęm użytkowym między poszczególnymi rejonami.

4. Niedostateczna troska o podniesienie produktywności zwierząt gospodarskich. Niedostateczna jest zwłaszcza opieka Ministerstwa Rolnictwa i Ministerstwa Państwowych Gospodarstw Rolnych nad rozwojem hodowli zarodowej, co osłabia oddziaływanie tej hodowli na podniesienie jakości stada.

Brak jest odpowiedniej ilości wysokowartościowych rozplodników w punktach kopulacyjnych, również nie jest w dostatecznym stopniu rozwijane sztuczne unasienianie zwierząt.

Niedostateczna jest pomoc i opieka udzielana gospodarstwom utrzymującym rozplodniki uznane za odpowiedzialne do hodowli.

5. Poważne zaniedbania w zakresie pielęgnacji zwierząt. Za słabo upowszechnia się postępowe metody chowu i użytkowania zwierząt. Niedostateczne jest stosowanie zabiegów zmierzających do zwalczania jałowoci krów i zwiększenia plenności macior.

6. Poważne zaniedbania w żywieniu zwierząt. Jednostronność w stosowaniu poszczególnych rodzajów pasz oraz nagłe zmiany sposobu żywienia w zależności od pory roku, niewłaściwe, nieoszczędne i często nierównomierne skarmianie pasz — powoduje duże straty zwłaszcza w produktywności bydła. W karmieniu trzody chlewnej stosuje się nadmiernie pasze zbożowe i ziemniaki przy niedostatecznym stosowaniu pasz zielonych i kiszerek.

7. Nie wystarczające zaopatrzenie gospodarstw rolnych w materiały budowlane na remont i rozszerzanie pomieszczeń dla inwentarza oraz niedostateczne zaopatrzenie tych gospodarstw w sprzęt i narzędzia dla potrzeb hodowli.

8. Zbyt powolne wprowadzanie w państwowych gospodarstwach rolnych i spółdzielniach produkcyjnych mechanizacji robót pracochłonnych w hodowli.

9. Zbyt słaba pomoc instruktazowa, udzielana przez służbę zootechniczną i weterynaryjną, oraz niedostateczne upowszechnianie wiedzy rolniczej i przodujących osiągnięć w hodowli.

10. Brak kadr fachowych w służbie zootechnicznej i niedostateczne ich przygotowanie.

I.

O ZADANIACH W DZIEDZINIE ROZWOJU HODOWLI I ZWIĘKSZENIU POMOCY PAŃSTWA DLA GOSPODARKI CHŁOPSKIEJ

I. Zadania dotyczące pogłowia i podniesienia produktywności zwierząt.

Zgodnie z wytycznymi IX Plenum KC PZPR dotyczącymi przyspieszenia rozwoju hodowli i w celu powiększenia produkcji mięsa, mleka, tłuszczów zwierzęcych, wełny oraz innych surowców pochodzenia zwierzęcego należy zapewnić taki rozwój hodowli, aby osiągnąć w r. 1955 następujący stan pogłowia:

bydła	około 8 milionów sztuk
(w tym krów co najmniej 5 i pół miliona sztuk)	
trzody	10 milionów 750 tysięcy sztuk
owiec	4 ćwierć miliona sztuk.

W h o d o w l i b y d ł a :

1. Uznać, iż podstawowym zadaniem produkcji zwierząt na najbliższe lata jest przyspieszenie wzrostu pogłowia bydła przy równoczesnym wzroście mlęczności krów i żywej wagi bydła.

2. Zobowiązać Ministrów Rolnictwa oraz Państwowych Gospodarstw Rolnych do ustalenia rejonowych zadań rozwoju hodowli bydła stosownie do warunków przyrodniczych i ekonomicznych oraz istniejącego stanu hodowli w poszczególnych rejonach kraju.

W zadaniach tych należy uwzględnić:

— znaczne powiększenie stanu ilościowego pogłowia jako główne zadanie w województwach: koszalińskim, olsztyńskim, białostockim, zielonogórskim, gdańskim, warszawskim i w niektórych rejonach województwa lubelskiego, posiadających niedostateczne pogłowia bydła i nie wykorzystane zasoby pasz;

— znaczne podniesienie mlęczności krów i średniej wagi bydła jako główne zadanie w województwach, które osiągnęły już znaczną obsadę bydła, a przede wszystkim w województwach: krakowskim, rzeszowskim, kieleckim, łódzkim i w niektórych rejonach województwa lubelskiego;

— zapoczątkowanie produkcji bukatów i walców opasowych, przede wszystkim w województwach: olsztyńskim, koszalińskim, szczecińskim, zielonogórskim oraz w rejonach województw: białostockiego, rzeszowskiego, gdańskiego, poznańskiego i bydgoskiego, posiadających korzystne warunki paszowe, a zwłaszcza duże obszary łąk i pastwisk lub duże nasilenie przemysłu rolno-spożywczego.

W hodowli trzody chlewnej:

3. Poglówie trzody chlewnej w 1955 r. powinno wzrosnąć w porównaniu z 1953 r. o 10—15%.

Ilość loch w rejonach o rozwijającej się hodowli, którą hamuje niedostateczna produkcja prosiąt, a w szczególności w województwach: szczecińskim, koszalińskim, olsztyńskim i opolskim, powinna ulec zwiększeniu.

W pozostałych województwach należy w pełni utrzymać stan loch produkcyjnych, zapewniający planowany przyrost pogłowia trzody chlewnej, oraz dążyć do zwiększenia liczby miotów i poprawy odchovu prosiąt.

4. Zobowiązać Ministra Rolnictwa do dokładniejszego ustalenia w porozumieniu z Ministrami Skupu i Przemysłu Mięsnego i Mleczarskiego kierunków hodowli trzody chlewnej w poszczególnych rejonach kraju, przy dostosowaniu ras i typów trzody do rozmiarów i struktury bazy paszowej oraz do potrzeb przemysłu mięsnego. W szczególności należy uwzględnić następujące kierunki w rozwoju hodowli trzody:

- trzody chlewnej typu słoninowego, przede wszystkim w rejonach gleb żytńo-ziemniaczanych województw białostockiego i olsztyńskiego oraz niektórych powiatów województw: szczecińskiego, koszalińskiego, łódzkiego i warszawskiego;
- trzody chlewnej typu mięsnego, przede wszystkim w rejonach gleb cięższych, posiadających warunki uprawy roślin motylkowych i przemysłowych oraz odpowiednio rozwiniętą produkcję mleka, a w szczególności w województwach: bydgoskim, gdańskim, poznańskim, krakowskim, lubelskim i rzeszowskim przy uwzględnieniu istniejącej rejonizacji produkcji trzody chlewnej typu słoninowego;
- produkcji trzody chlewnej typu mięsno-tłuszczowego na obszarze całego kraju ze szczególnym uwzględnieniem rasy puławskiej w niektórych rejonach województw: lubelskiego, warszawskiego, kieleckiego, łódzkiego, białostockiego, krakowskiego i rzeszowskiego.

5. Zobowiązać Ministrów Rolnictwa oraz Państwowych Gospodarstw Rolnych do zalecenia spółdzielniom produkcyjnym i państwowym gospodarstwom rolnym (PGR) stosowania, w celu poprawy jakości pogłowia, międzyrasowych krzyżówek trzody chlewnej.

W hodowli owiec:

6. Poglówie owiec w 1955 r. powinno wzrosnąć w porównaniu z 1953 r. o 25% — 30%, przy czym udział owiec cienkorunnnych powinien wzrosnąć do 25% ogólnego pogłowia. Wydajność wełny od owcy w 1955 r. powinna wzrosnąć w porównaniu z r. 1953 co najmniej o 5% oraz powinna być zapewniona poprawa jakości wełny.

7. W związku z powyższym zobowiązać Ministra Rolnictwa do określenia w porozumieniu z Ministrem Państwowych Gospodarstw Rolnych rejonowych zadań w hodowli owiec, z uwzględnieniem następujących wytycznych:

- zwiększenia pogłowia owiec, ze szczególnym uwzględnieniem krajowej owcy długowelskiej o wełnie jednolitej w województwach: szczecińskim, koszalińskim, gdańskim, olsztyńskim, zielonogórskim, łódzkim, warszawskim i stalinogrodzkim oraz w tych rejonach województw: białostockiego, lubelskiego, wrocławskiego, krakowskiego i rzeszowskiego, które hodują owce długowelską;
- nasilenia hodowli owiec merynosowych w PGR i w spółdzielniach produkcyjnych na obszarze całego kraju oraz w gospodarstwach indywidualnych w województwach poznańskim i bydgoskim oraz w przyległych powiatach województw sąsiednich;
- zwiększenia pogłowia owiec górskich w południowych rejonach województw: wrocławskiego, krakowskiego i rzeszowskiego;
- nasilenia hodowli owiec kozuchowych w południowych rejonach województwa lubelskiego i wschodnich rejonach województwa białostockiego.

W hodowli koni:

8. Pomimo stałego rozwoju mechanizacji rolnictwa koń będzie spełniał nadal dużą rolę w rolnictwie i transporcie pomocniczym. Hodowla koni powinna być w dalszym ciągu otaczana troskliwą opieką. Głównym zadaniem hodowli koni jest podniesienie ich jakości i upowszechnienie typu konia bardziej dostosowanego do potrzeb gospodarki rolnej.

9. W związku z powyższym zobowiązać Ministra Rolnictwa do zapewnienia w porozumieniu z Ministrem Państwowych Gospodarstw Rolnych:

- stworzenia na potrzeby rolnictwa i transportu rejonów hodowli konia cięższego pociągowego w województwach: warszawskim, łódzkim, białostockim i gdańskim oraz w rejonach wielkich miast i ośrodków przemysłowych;
- stopniowego podnoszenia jakości koni przez rozmieszczenie potrzebnej ilości odpowiednich ogierów stosownie do kierunków hodowli konia w poszczególnych rejonach;
- zwiększenia pogłowia koni w gospodarstwach indywidualnych na obszarze województw: koszalińskiego, szczecińskiego i zielonogórskiego.

II. Zwiększenie pomocy paszowej dla gospodarki chłopskiej, uregulowanie systemu dostaw obowiązkowych, rozszerzenie kontraktacji zwierząt rzeźnych i hodowlanych oraz zwiększenie kredytów hodowlanych i zaopatrzenia w materiały budowlane.

W celu zabezpieczenia rozwoju hodowli w 1954 r. uwzględniając trudności w zakresie pasz treściwych spowodowane słabszymi zbiorami żyta w roku bieżącym Rada Ministrów postanawia zwiększyć pomoc paszową udzielaną gospodarstwom chłopskim.

Ilości pasz treściwych, przeznaczone przez państwo jako bezpośrednia pomoc dla rozwoju hodowli, zostają zwiększone w 1954 r. i osiągną około 750.000 tonn.

Podstawowe ilości pasz treściwych będą skierowane na wieś w ramach następujących form pomocy hodowlanej:

1. Na premiowanie zwiększonej o 40% w porównaniu z rokiem 1953 kontraktacji trzody chlewnej mięsno-słoninowej.

2. Na premiowanie w ramach kontraktacji trzody chlewnej bekonowej.

3. Na premiowanie paszami za dostarczane w okresie od 1 lutego do 31 lipca 1954 r. w ramach obowiązkowych dostaw sztuki trzody chlewnej mięsno-słoninowej o wyższej wadze.

4. Na pomoc paszową gospodarstwom chłopskim utrzymującym maciory.

5. Na zwiększoną znacznie pomoc paszową dla gospodarstw utrzymujących rozplodniki uznane oraz dla hodowców podejmujących w ramach kontraktacji wychów cieliczek, jałówek, buhajków, knurów i tryków.

6. Na premiowanie paszami dostaw nadobowiązkowych mleka w okresie objętym premiowaniem.

7. Na premiowanie paszami za wywóz drewna z lasu oraz za prace transportowe wykonywane przez chłopów dla niektórych przedsiębiorstw uspołecznionych.

Poza zwiększoną pomocą paszową, która stanowi poważny czynnik dla ułatwienia rozwoju hodowli w 1954 r., podjęte zostaną dalsze środki dla powiększenia materialnego zainteresowania chłopów w powiększaniu towarowej produkcji zwierzęcej.

Środki te polegają:

- 1) na rozszerzeniu zwolnień, ulg i zamienników w systemie dostaw obowiązkowych zwierząt rzeźnych i mleka;
- 2) na podwyższeniu premii pieniężnych za terminową dostawę trzody chlewnej w obowiązkowych dostawach;
- 3) na stworzeniu dodatkowych bodźców materialnych do podniesienia jakości i wagi bydła rzeźnego;
- 4) na zapewnieniu dogodniejszych warunków dla producentów dostarczających w ramach kontraktacji prosięta i warchlaki;
- 5) na znacznym powiększeniu w 1954 r. pomocy kredytowej przeznaczonej dla gospodarstw chłopskich na zakup jałówek i krów;
- 6) na stworzeniu warunków do znacznie szybszego rozszerzenia hodowli zarodkowej.

W sprawie obowiązkowych dostaw zwierząt rzeźnych i mleka oraz rozszerzenia ulg i zamienników w tych dostawach.

Zgodnie z wytycznymi IX Plenum KC PZPR dotyczącymi obowiązkowych dostaw zwierząt rzeźnych i mleka, w celu zapewnienia dalszego wzrostu dochodów małorolnych i średniorolnych gospodarstw chłopskich, uzyskiwanych ze sprzedaży nadwyżek pozostających po wykonaniu dostaw obowiązkowych, Rada Ministrów postanawia:

1. Rozszerzyć na rok 1954 i lata następne system zwolnień, ulg i zamienników stosowanych w obowiązkowych dostawach zwierząt rzeźnych i mleka.

2. Ustalić dla obowiązkowych dostaw zwierząt rzeźnych nie zmienione normy powiatowe z roku 1953.

3. Obniżyć powiatowe normy obowiązkowych dostaw mleka na rok 1954 dla 71 powiatów o 10 do 20 litrów z ha, a normy dla pozostałych powiatów utrzymać na poziomie z 1953 r.

4. Zwolnić całkowicie z dniem 1 stycznia 1954 roku od obowiązkowych dostaw żywca i mleka gospodarstwa małorolne o powierzchni do 1 ha użytków rolnych.

5. Zwolnić indywidualne gospodarstwa rolne, którym przydzielono do zagospodarowania odłogi i inne nie zagospodarowane użytki rolne — od obowiązkowych dostaw zwierząt rzeźnych i mleka przypadających z tych gruntów na okres trzech pierwszych lat ich użytkowania.

6. Zwolnić spółdzielnie produkcyjne, którym przekazano do użytkowania odłogi i nie zagospodarowane użytki rolne, od obowiązkowych dostaw zwierząt rzeźnych i mleka przypadających z tych gruntów na okres trzech pierwszych lat ich użytkowania.

W czwartym roku użytkowania obliczać wysokość obowiązkowych dostaw z tych gruntów przy zastosowaniu normy ulgowej w wysokości 50% normy obowiązującej spółdzielnie. W piątym roku użytkowania obliczać wysokość obowiązkowych dostaw z tych gruntów — przy zastosowaniu normy ulgowej — w wysokości 70% normy obowiązującej spółdzielnie. W dalszych latach grunty te obciążać pełną normą ustaloną dla spółdzielni.

7. Zwolnić z dniem 1 stycznia 1954 r. od obowiązkowych dostaw zwierząt rzeźnych i mleka gospodarstwa rolne o obszarze użytków rolnych nie przekraczających 2 ha, jeżeli:

- a) posiadacz gospodarstwa ma powyżej 60 lat, a w gospodarstwie nie ma innych członków rodziny w wieku ponad 14 lat zdolnych do pracy,
- b) posiadacz gospodarstwa albo członek jego rodziny pracujący w tym gospodarstwie odbywa służbę wojskową i w gospodarstwie nie ma oprócz jednej osoby zdolnej do pracy innych członków rodziny w wieku ponad 14 lat,
- c) posiadacz gospodarstwa ma na utrzymaniu 5 lub więcej dzieci w wieku poniżej 14 lat.

8. Nie wliczać pastwisk gromadzkich do obszaru użytków rolnych podlegających obciążeniu obowiązkowymi dostawami.

9. Obniżyć wysokość dostawy zwierząt rzeźnych i mleka gospodarstwom spółdzielczym i indywidualnym posiadającym:

- a) od 30 do 40% użytków rolnych w V i VI kl. — o 20%,
- b) od 40 do 50% użytków rolnych w V i VI kl. — o 30%,
- c) powyżej 50% użytków rolnych w V i VI kl. — o 40%.

Wymienione wyżej obniżki stosuje się od powierzchni użytków rolnych V i VI klasy, posiadanych przez wymienione gospodarstwa.

10. Zezwolić gospodarstwom:

- a) o obszarze do 2 ha użytków rolnych na wykonanie w całości obowiązkowych dostaw zwierząt rzeźnych dowolnym rodzajem zwierząt rzeźnych lub drobiem albo zwierzętami hodowlanymi lub wełną owczą potną,

- b) o obszarze ponad 2 do 5 ha użytków rolnych na wykonanie 30% zobowiązania dostawy zwierząt rzeźnych dowolnym rodzajem zwierząt rzeźnych lub drobiem albo zwierzętami hodowlanymi lub wełną owczą potną.
- c) o obszarze ponad 5 ha użytków rolnych na wykonanie 30% zobowiązania dostawy zwierząt rzeźnych dowolnym rodzajem zwierząt rzeźnych, zwierzętami hodowlanymi lub wełną owczą potną.
- d) położonym w rejonach o intensywnej hodowli owiec na wykonanie całości zobowiązania rocznego przez dostawę wełny owczej potnej.
- e) specjalizującym się w hodowli owiec poza rejonami hodowli owiec — na wykonanie za zgodą właściwych władz obowiązkowych dostaw zwierząt rzeźnych przez dostawę wełny owczej potnej.

11. Zobowiązać Ministra Przemysłu Mięsnego i Mleczarskiego do wydawania w porozumieniu z Ministrem Skupu gospodarstwom rolnym położonym w rejonach o niedostatecznej sieci punktów skupu mleka — zezwoleń na wykonanie obowiązkowych dostaw mleka przez dostawę masła oślękowego.

12. Ustalić z dniem 1 stycznia 1954 r. premie pieniężne dla gospodarstw rolnych, które wykonują obowiązkowe dostawy w żywcu trzody chlewnej zgodnie z terminarzem zatwierdzonym przez prezydium rad narodowych w następującej wysokości:

- 25% obowiązującej ceny skupu w dostawach obowiązkowych za dostawy trzody wykonane w terminach uprzednio ustalonych na okres od 1 stycznia do 30 czerwca i od 1 września do 30 września 1954 r.,
- 40% obowiązującej ceny skupu w dostawach obowiązkowych za dostawy trzody wykonane w terminach uprzednio ustalonych na okres od 1 lipca do 31 sierpnia 1954 r.,
- 20% obowiązującej ceny skupu w dostawach obowiązkowych za dostawy trzody wykonane w terminach uprzednio ustalonych na okres od 1 października do 30 listopada 1954 r.,
- 10% obowiązującej ceny za dostawy trzody chlewnej wykonane przed terminem określonym w terminarzu dostaw.

13. Przyznać gospodarstwom rolnym, które dostarczą w okresie od dnia 1 lutego do dnia 31 lipca 1954 r. na poczet obowiązkowych dostaw zwierząt rzeźnych tuczniaki o wadze nie niższej niż 130 kg, a na terenach określonych przez Ministra Skupu tuczniaki rasy gołębskiej o wadze nie niższej niż 115 kg — prawo do nabycia pasz treściwych w wysokości:

- a) 0,5 kg paszy treściwej — za każdy kg żywej wagi zaliczony na obowiązkowe dostawy zwierząt rzeźnych,
- b) 1 kg paszy treściwej — za każdy kg nadwyżki powstałej z tego tuczniaka zaliczony na dostawę ponadobowiązkową.

W sprawie umorzenia zaległych dostaw obowiązkowych mleka małorolnym i średniorolnym gospodarstwom chłopskim oraz udzielenia pomocy tym gospodarstwom w nabyciu krów i jałówek.

14. Umorzyć wszystkim gospodarstwom o obszarze nie przekraczającym 2 ha użytków rolnych, z wyjątkiem gospodarstw ogrodniczo-warzywniczych i mleczarskich,

całość zaległości z tytułu obowiązkowych dostaw mleka za rok 1952.

Wykonane przez te gospodarstwa obowiązkowe dostawy mleka za rok 1952 zaliczyć na poczet zaległości w obowiązkowych dostawach zwierząt rzeźnych za rok 1952 bądź na poczet obowiązkowych dostaw mleka lub innych produktów rolnych w roku 1953.

15. Umorzyć w uzasadnionych przypadkach gospodarstwom o obszarze od 2 do 7 ha użytków rolnych zaległości w obowiązkowych dostawach mleka za rok 1952.

16. Umorzyć wszystkim członkom spółdzielni produkcyjnych zaległości w dostawach obowiązkowych mleka za rok 1952, przypadającej z tytułu posiadania działek przyzagrodowych.

- a) Umorzyć zobowiązania w obowiązkowych dostawach mleka za rok 1952 członkom spółdzielni, którzy wnieśli do spółdzielni cały posiadany areal, nie przekraczający 2 ha użytków rolnych, w tych przypadkach, gdy byli oni obciążeni obowiązkowymi dostawami mleka z tych użytków.
- b) Zaliczyć członkom spółdzielni, którzy wnieśli do spółdzielni cały posiadany areal, nie przekraczający 2 ha użytków rolnych, wykonane za rok 1952 obowiązkowe dostawy mleka na zaległości w obowiązkowych dostawach zwierząt rzeźnych z 1952 r. bądź na obowiązkowe dostawy innych produktów rolnych za rok 1953.

17. Umorzyć wszystkim członkom spółdzielni produkcyjnych, którzy wnieśli do spółdzielni cały posiadany areal nie przekraczający 1 ha użytków rolnych, zobowiązania z tytułu obowiązkowych dostaw mleka za rok 1953 w tych przypadkach, gdy byli oni obciążeni obowiązkowymi dostawami mleka z tych użytków.

Dostawy mleka za rok 1953, wykonane przez członków spółdzielni, którzy wnieśli do spółdzielni cały posiadany areal, nie przekraczający 1 ha użytków rolnych, zaliczyć na poczet obowiązkowych dostaw innych produktów rolnych.

18. Zawiesić wykonanie bieżących dostaw mleka za rok 1954 do dnia 30 czerwca 1954 r. gospodarstwom rolnym o obszarze użytków rolnych do 3 ha (z wyjątkiem gospodarstw ogrodniczo-warzywniczych), które na dzień 1 października 1953 r. nie posiadały krów — pod warunkiem, że podejmą one zobowiązanie nabycia krów lub jałówek w terminie do dnia 30 czerwca 1954 r.

- a) Zwolnić od obowiązkowych dostaw mleka za rok 1954 wyżej wymienione gospodarstwa, jeśli w terminie do dnia 30 czerwca 1954 r. zaopatrzą się w krowy.
- b) Gospodarstwa rolne, o których mowa wyżej, jeśli w terminie do dnia 30 czerwca 1954 r. zaopatrzą się w jałówki, zwolnić od obowiązkowych dostaw mleka za rok 1954 oraz na dalszy okres do czasu doprowadzenia zakupionych jałówek do stanu mleczności.

19. Przyznaje się na rok 1954 obniżenie obowiązkowych dostaw mleka w wysokości:

- a) 200 litrów mleka za każde ciele pozostawione do chowu,
- b) 300 litrów mleka za każde ciele pozostawione do chowu, a pochodzące od krowy zapisanej do ksiąg wstępnych lub głównych,
- c) 300 litrów mleka za każdego buhaja z tymczasowym świadectwem uznania,
- d) 500 litrów mleka za każdego buhaja ze stałym świadectwem uznania.

20. Zwiększyć znacznie w 1954 r. sumę kredytów długoterminowych i krótkoterminowych, udzielanych małorolnym i średniorolnym gospodarstwom chłopskim oraz członkom spółdzielni produkcyjnych na zakup krów i jałówek.

- a) Przeznaczyć w 1954 r. na kredyty długoterminowe na zakup krów i jałówek do 150 mln. zł, tj. 3 razy więcej niż w 1953 r.
- b) Przeznaczyć w 1954 r. na kredyty krótkoterminowe na zakup krów i jałówek 100 mln. zł oraz na zakup innych zwierząt gospodarskich — 60 mln. zł.
- c) Zobowiązać Ministra Finansów do ustalenia w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa trybu i warunków udzielania kredytów długo- i krótkoterminowych na zakup krów, jałówek i cieliczek.

Rozszerzenie kontraktacji zwierząt rzeźnych i środków pomocy produkcyjnej udzielanej gospodarstwom kontraktującym.

21. Zobowiązać Ministra Skupu do powiększenia planu kontraktacji trzody chlewnej mięsno-słoninowej na rok 1954 do wysokości 1.400.000 sztuk wobec około 1.000.000 sztuk w roku 1953.

22. Zobowiązać Ministra Przemysłu Mięsnego i Mleczarskiego do zakontraktowania na dostawy w roku 1954 1.300.000 sztuk trzody chlewnej bekonowej.

23. Utrzymać za dostarczone z kontraktacji sztuki trzody chlewnej mięsno-słoninowej i bekonowej korzystne warunki zapłaty oraz premię hodowlaną w postaci sprzedaży pasz, węgla i płótna w wysokości obowiązującej w roku 1953.

24. Zobowiązać Ministra Skupu do zwiększenia planu kontraktacji prosiąt i warchlaków na dostawę w roku 1954 do wysokości 300.000 sztuk wobec 100.000 sztuk w roku 1953. Zapewnić producentom dostarczającym zakontraktowane prosięta lub warchlaki zapłatę za dostarczone sztuki według ceny kształtującej się w obrocie wolnorynkowym w czasie i miejscu dostawy, a ponadto premię w wysokości 10% ceny zakupu oraz prawo do nabycia 2 kg węgla za każdy kilogram dostarczonych prosiąt lub warchlaków. Łączna zapłata z premią nie może być jednak niższa od 16 zł za kg przy dostawie prosiąt o wadze od 18 do 25 kg oraz od 14 zł za kg przy dostawie warchlaków o wadze od 26 do 45 kg.

25. Przyznać gospodarstwom rolnym — utrzymującym maciory — prawo do nabycia pasz treściwych za każdy miot wynoszący co najmniej 6 żywych prosiąt w okresie od 1 marca do 30 czerwca 1954 r. w ilości: 40 kg za miot od maciory, a 75 kg — za miot od maciory zapisanej do księgi głównej lub wstępnej.

26. Zobowiązać Ministra Skupu do powiększenia planu kontraktacji młodego bydła rzeźnego w roku 1954 do ilości 200.000 sztuk wobec 80.000 sztuk w roku 1953.

27. Wprowadzić nową, korzystną dla hodowcy formę odraczania terminu dostawy zakontraktowanego młodego bydła na okres czasu umożliwiający hodowcy odchowanie sztuki do wagi nie niższej niż 180 do 200 kg, w zależności od rasy bydła. Producentom dostarczającym odchowane bydło wypłacać dodatkową premię w wyso-

kości 200 zł za każdą sztukę, która osiągnie wagę powyżej 180 lub 200 kg żywca, w zależności od rasy.

28. W celu stworzenia materialnego zainteresowania hodowców w poprawie jakości bydła rzeźnego zmienić z dniem 27 grudnia 1953 r. ceny skupu na całe sztuki lub części sztuk bydła rzeźnego (wyrażone w kg żywej wagi) stanowiące nadwyżkę ponad obowiązkowe dostawy zwierząt — w zależności od jakości tego bydła — w sposób następujący:

cenę bydła I klasy podnieść o 30%, II klasy o 35%, III klasy o 20% i IV klasy o 10%, a ceny bydła pozostałych klas utrzymać na nie zmienionym poziomie.

Rozszerzenie kontraktacji zwierząt hodowlanych i pomocy gospodarstwom chłopskim oraz spółdzielniom produkcyjnym w nabywaniu tych zwierząt.

W celu przyspieszenia poprawy jakości zwierząt gospodarskich w hodowli masowej, jak również w celu zwiększenia materialnego zainteresowania chłopów prowadzących wychów zwierząt hodowlanych na sprzedaż:

29. Zobowiązać Ministra Rolnictwa do wprowadzenia kontraktacji rozplodników pochodzących od zwierząt zapisanych do ksiąg zwierząt zarodowych w następującym rozmiarze:

	1954 r.	1955 r.
buhajów — z obowiązkiem dostawy w wieku co najmniej 12 miesięcy	10.000 sztuk	15.000 sztuk
knurów — z obowiązkiem dostawy w wieku co najmniej 9 miesięcy	3.000 „	4.000 „
tryków — z obowiązkiem dostawy w wieku co najmniej 12 miesięcy	9.000 „	12.000 „

30. Ustalić następujące warunki kontraktowania rozplodników:

1) przy kontraktacji buhajów:

- a) zapłatę według obowiązującego cennika zakupu materiału hodowlanego;
- b) prawo do nabycia:
  - 150 kg paszy treściwej przy podpisaniu umowy,
  - dalszych 150 kg paszy treściwej po upływie 6 miesięcy po podpisaniu umowy;
- c) obniżenie wysokości obowiązkowej dostawy mleka o 500 litrów;
- d) prawo do zaliczenia na życzenie dostawcy dostarczonej sztuki na poczet obowiązkowych dostaw zwierząt rzeźnych gospodarstwom powyżej 2 ha do wysokości 30% wymiaru, gospodarstwom zaś do 2 ha do wysokości 100% wymiaru;

2) przy kontraktacji knurów:

- a) zapłatę według obowiązującego cennika zakupu materiału hodowlanego;
- b) prawo do nabycia 100 kg paszy treściwej przy podpisaniu umowy oraz dalszych 100 kg paszy treściwej po upływie 6 miesięcy od podpisania umowy;

- c) prawo do nabycia 400 kg węgla;
  - d) prawo do zaliczenia na życzenie dostawcy dostarczonej sztuki na poczet obowiązkowych dostaw zwierząt rzeźnych do wysokości 100% wymiaru;
- 3) przy kontraktacji tryków:
- a) zapłatę według obowiązującego cennika zakupu materiału hodowlanego;
  - b) prawo do nabycia 50 kg paszy treściwej przy podpisaniu umowy oraz dalszych 50 kg paszy treściwej po upływie 3 do 6 miesięcy od podpisania umowy;
  - c) prawo do zaliczenia na życzenie dostawcy dostarczonej sztuki na poczet obowiązkowych dostaw zwierząt rzeźnych gospodarstwu powyżej 2 ha do wysokości 30% wymiaru, gospodarstwu zaś do 2 ha do wysokości 100% wymiaru.

31. Zobowiązać Ministra Rolnictwa do rozszerzenia kontraktacji hodowlanych cieliczek i wprowadzenia kontraktacji hodowlanych jałówek — przede wszystkim od krów zapisanych do ksiąg zwierząt zarodowych, do liczby 75 tys. sztuk w 1954 r. oraz do 100 tys. sztuk w 1955 r., w porównaniu z 25 tys. sztuk kontraktowanych w 1953 r.

32. Ustalić następujące warunki kontraktacji cieliczek i jałówek hodowlanych:

- a) cenę w wysokości złotych 7,50 za 1 kg żywej wagi dostarczonej sztuki,
- b) dodatek hodowlany wynoszący 10 — 45% ceny podstawowej, ustalany w zależności od jakości i pochodzenia dostarczonej sztuki,
- c) obniżenie wysokości obowiązkowej dostawy mleka o 300 litrów za każdą dostarczoną sztukę,
- d) prawo do zaliczenia na życzenie dostawcy dostarczonej cieliczki lub jałówki na poczet obowiązkowych dostaw zwierząt rzeźnych gospodarstwu powyżej 2 ha do wysokości 30% wymiaru, gospodarstwu zaś do 2 ha do wysokości 100% wymiaru,
- e) premię uprawniającą do zakupu paszy treściwej w wysokości:

— 100 kg paszy treściwej przy kontraktacji cieliczek z dostawą w wieku 6 — 8 miesięcy,

— 200 kg paszy treściwej przy kontraktacji jałówek z dostawą w wieku 15 — 18 miesięcy,

przy czym 50% przysługującej premii paszowej kontraktujący ma prawo nabyć przy podpisaniu umowy, a pozostałą ilość po wykonaniu dostawy.

33. Zobowiązać Ministra Rolnictwa do zapewnienia rozprowadzenia cieliczek i jałówek hodowlanych, pochodzących z kontraktacji w latach 1954 — 1955, do spółdzielni produkcyjnych i państwowych gospodarstw rolnych, dla członków spółdzielni produkcyjnych i pracowników PGR nie posiadających krów oraz dla indywidualnych gospodarstw małorolnych i średniorolnych.

34. Zobowiązać Ministra Rolnictwa do zorganizowania w porozumieniu z Ministrem Przemysłu Mięsnego i Mleczarskiego doboru:

- a) najwartościowszych loszek typu bekonowego z materiału zakontraktowanego i z dostaw PGR do liczby: w 1954 r. — 20.000 sztuk i w 1955 r. — 25.000 sztuk oraz rozprowadzenia tych loszek pomiędzy spółdzielniami produkcyjnymi i indywi-

dualnymi gospodarstwami chłopskimi w celu poprawienia jakości trzody chlewnej w rejonach produkcji bekonowej,

- b) odpowiednich dla chowu loszek z tuczarni Centralnego Zarządu Tuczki Przemysłowego w liczbie: w 1954 r. — 10.000 sztuk i w roku 1955 — 20.000 sztuk oraz do rozprowadzenia tych loszek pomiędzy spółdzielniami produkcyjnymi i indywidualnymi gospodarstwami chłopskimi w rejonach nie posiadających dostatecznej ilości loch.

Poprawa zaopatrzenia gospodarstw chłopskich w materiały budowlane, sprzęt i narzędzia.

W celu wydatnej poprawy zaopatrzenia wsi w materiały budowlane, sprzęt i narzędzia dla potrzeb hodowli Rada Ministrów postanawia:

35. Zobowiązać Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego do uwzględnienia w planach na rok 1954 zwiększonej ilości materiałów budowlanych przeznaczonych do sprzedaży przez sieć Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” oraz Ministra Handlu Wewnętrznego i prezydium rad narodowych do zapewnienia ich sprawnej dystrybucji z uwzględnieniem w pierwszym rzędzie potrzeb rozwoju hodowli.

36. Ustalić pierwszeństwo w nabywaniu materiałów budowlanych dla gospodarstw, które:

- a) nabywają jałowiznę lub krowę w ramach pomocy państwa, a także w obrocie sąsiedzkim,
- b) kontraktują wychów materiału hodowlanego lub użytkowego albo utrzymują rozplodniki uznane za odpowiednie do hodowli,
- c) posiadają zwierzęta zapisane do ksiąg zarodowych,
- d) zostały odznaczone za osiągnięcia w produkcji zwierzęcej,
- e) kontraktują dostawy trzody chlewnej lub bydła rzeźnego.

37. Zobowiązać Ministra Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Finansów do uruchomienia w 1954 r. kredytów dla małorolnych i średniorolnych gospodarstw chłopskich, przeznaczonych na budowę i rozbudowę pomieszczeń dla inwentarza. Warunki i tryb udzielania powyższych kredytów ustali Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa.

33. Zobowiązać:

- a) Ministra Rolnictwa do zapewnienia opracowania dla indywidualnych gospodarstw chłopskich typowych projektów budownictwa inwentarskiego, uwzględniających zastosowanie materiałów miejscowego pochodzenia, oraz do szerokiej popularyzacji stosowania tych materiałów przez organizowanie instruktażu, pokazów, wystaw itp.,
- b) Ministra Przemysłu Drobniego i Rzemiosła do uruchomienia, w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa, w 1954 r. — 8, a w 1955 r. — 16 przedsiębiorstw przemysłu terenowego dla produkcji mat i płyt budowlanych ze słomy, trzciny, wikliny itp. oraz do ustalenia rozmiarów produkcji tych materiałów.

39. Zobowiązać Ministrów: Hutnictwa, Przemysłu Maszynowego, Przemysłu Drobniego i Rzemiosła, Przemysłu Lekkiego — do opracowania w porozumieniu z

Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i przedstawienia Prezydium Rządu w terminie do dnia 15 stycznia 1954 r. projektu uchwały w sprawie powiększenia produkcji narzędzi i sprzętu dla potrzeb hodowli w szczególności: parników, śrutowników, konwi, wiader, łańcuchów, widel, grabi, uprząży, powrozów, zgrzebel, szczotek itp. przez przemysł państwowy, nadzorowany bezpośrednio przez wymienionych ministrów, przez przemysł państwowy nadzorowany przez terenowe rady narodowe oraz przez przemysł spółdzielczy i indywidualne rzemiosło.

II.

O ROZSZERZENIU BAZY PASZOWEJ, ROZWOJU HODOWLI ZARODKOWEJ I WZMOCNIENIU POMOCY ZOOTECHNICZNEJ I WETERYNARYJNEJ

I. Zadania w zakresie rozbudowy bazy paszowej.

Dalszy przyrost pogłowia i podnoszenie produktywności zwierząt zależą w znacznym stopniu od zwiększenia produkcji pasz i pełnego wykorzystania istniejących w tym zakresie poważnych rezerw.

Wiele indywidualnych gospodarstw chłopskich, jak również spółdzielni produkcyjnych i PGR traktuje produkcję pasz jako drugorzędne zadanie.

Nie są stosowane podstawowe zabiegi w dziedzinie zagospodarowania i pielęgnacji łąk, co znacznie obniża produkcję siana. Wiele gospodarstw nie docenia możliwości znacznej poprawy wartości siana przez terminowe koszenie i racjonalne suszenie.

Duże kompleksy łąk w niektórych rejonach są wykorzystywane w niedostatecznym stopniu.

Wiele gospodarstw rolnych nie stosuje najbardziej niezbędnych środków pielęgnacji pastwisk i nie wprowadza racjonalnych metod ich użytkowania.

Nie rozwija się należycie walki o likwidację niedoboru pasz białkowych przez rozwój wysokowartościowych upraw motylkowych. Wsiewki i poplony stosowane są na zbyt małej powierzchni. Wiele gospodarstw rolnych marnuje duże ilości pasz nie stosując ich kiszzenia i racjonalnego suszenia.

Pomoc instruktażowa ze strony państwowej służby rolnej w dziedzinie produkcji i użytkowania pasz jest nadal niedostateczna. Osiągnięcia nauki oraz wyniki wielu przodujących gospodarstw nie są należycie upowszechniane.

W celu zapewnienia rozwoju bazy paszowej i dostosowania rozmiarów i rodzaju produkcji pasz do potrzeb wzrastającego pogłowia oraz w celu usprawnienia gospodarki paszami Rada Ministrów postanawia:

Podniesienie gospodarki łąkowej i pastwiskowej.

1. Zobowiązać Ministra Rolnictwa do rozszerzenia robót melioracyjnych na łąkach i pastwiskach, należących do spółdzielni produkcyjnych i indywidualnych gospodarstw chłopskich, do następujących rozmiarów:

	r. 1954	r. 1955
budowa nowych i renowacja istniejących urządzeń melioracyjnych na obszarze	66,4 tys. ha	82 tys. ha
budowa i renowacja urządzeń nawadniających na obszarze	26,7 tys. ha	40 tys. ha

2. Zobowiązać Ministra Rolnictwa i prezydium rad narodowych do podjęcia środków zmierzających do znacznego zwiększenia lokalnych robót melioracyjnych, wykonywanych przez chłopów w ramach „Czynu Melioracyjnego” oraz do zapewnienia potrzebnej pomocy państwa w przeprowadzaniu tych robót na następującym obszarze łąk i pastwisk:

	r. 1954	r. 1955
zagospodarowanie i pielęgnacja terenów pomelioracyjnych na obszarze	298 tys. ha	360 tys. ha
konserwacją istniejących urządzeń wodno-melioracyjnych na obszarze	1.232 tys. ha	1.350 tys. ha

3. Zobowiązać Ministrów Rolnictwa oraz Państwowych Gospodarstw Rolnych do wydania zarządzeń, mających na celu osiągnięcie wzmożenia pielęgnacji łąk i pastwisk, w szczególności przez:

- a) powszechne stosowanie prostych zabiegów pielęgnacyjnych, jak: dokładne wykaszanie powierzchni, wałowanie, rozrzucanie kretowisk, usuwanie zarośli;
- b) zwiększenie nawożenia łąk i pastwisk przez szersze stosowanie nawozów organicznych, jak: gnojówki, kompostów, torfu, i nawozów mineralnych, zwłaszcza potasowych, oraz wapnowanie łąk zakwaszonych;
- c) podniesienie konserwacji urządzeń odwadniających (rowy, przepływy pod mostami) oraz urządzeń nawadniających, jak: służby, zastawki itp.

Usprawnienie zbioru i suszenia siana.

4. W celu zapewnienia terminowego i sprawnego zbioru siana oraz stosowania właściwego suszenia przy użyciu rusztowań i innych urządzeń:

- a) zobowiązać Ministrów Rolnictwa i Państwowych Gospodarstw Rolnych oraz prezydium rad narodowych do traktowania akcji zbioru siana na równi z akcją żniwną,
- b) zobowiązać Ministra Rolnictwa do:
  - zwiększenia mechanizacji sprzętu siana przez rozszerzenie pomocy państwowych ośrodków maszynowych (POM) i gminnych ośrodkach maszynowych (GOM) udzielanej spółdzielniom produkcyjnym i indywidualnym gospodarstwom chłopskim w przeprowadzeniu zbiorów,
  - zorganizowania przez państwowe ośrodki maszynowe na terenach o dużym nasileniu użytków zielonych specjalnych brygad łąkowych w 1954 r. — 90, a w 1955 r. — 110 oraz do wyposażenia tych brygad w maszyny i narzędzia dla eksploatacji łąk i pastwisk;
- c) zobowiązać Ministrów Rolnictwa i Leśnictwa do organizowania pozyskiwania z lasów państwowych źerzci przeznaczonych na budowę rusztowań do suszenia siana i grodzenia kwater pastwiskowych oraz do zapewnienia dodatkowego pozyskania w tej drodze w 1954 r. — 148 tys. m³ i w 1955 r. — 180 tys. m³ tego rodzaju drewna;

- d) zobowiązać Ministra Rolnictwa do zorganizowania szerokiej akcji propagandowej o znaczeniu terminowego koszenia łąk i racjonalnego suszenia dla podniesienia jakości i wartości odżywczej siana.

Środki dla zagospodarowania i podniesienia wydajności łąk i pastwisk.

5. W celu zwiększenia mechanizacji robót wodnomelioracyjnych, uprawy i pielęgnacji łąk i pastwisk oraz sprzętu siana, jak również większego wykorzystania terenów pastwiskowych do rozwoju hodowli przez podniesienie ich wydajności oraz jakości uzyskiwanej paszy:

- a) zobowiązać Ministrów Przemysłu Maszynowego oraz Przemysłu Drobno- i Rzemiosła do opracowania w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Państwowych Gospodarstw Rolnych dokumentacji i uruchomienia produkcji nowych maszyn i narzędzi łąkarskich oraz agregatów do prasowania siana i słomy;
- b) zobowiązać Ministrów Rolnictwa i Państwowych Gospodarstw Rolnych do znacznego rozszerzenia w PGR i spółdzielniach produkcyjnych kwatrowego systemu wypasu bydła;
- c) zobowiązać Ministra Przemysłu Drobno- i Rzemiosła do zorganizowania w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Państwowych Gospodarstw Rolnych produkcji oraz czuwania nad wyprodukowaniem następujących ilości kompletów do elektrycznego grodzenia pastwisk: w 1954 r. — 500 sztuk i w 1955 r. — 1.200 sztuk.

Wykorzystanie kompleksów łąkowych i pastwiskowych.

6. W celu pełniejszego wykorzystania zwartych kompleksów łąkowych i pastwiskowych zobowiązać Ministrów Rolnictwa i Państwowych Gospodarstw Rolnych do przedstawienia Radzie Ministrów w terminie do dnia 31 marca 1954 r. projektu uchwały w sprawie przyspieszenia zagospodarowania zielonogórskich, szczecińskich i rzeszowskich terenów łąkowych i pastwiskowych, uwzględniającej w szczególności:

- a) opracowanie planów perspektywicznego zagospodarowania tych terenów,
- b) organizowania na tych terenach specjalizowanych zespołów (gospodarstw) łąkowych i pastwiskowych PGR,
- c) przyspieszenie zwiększenia pogłowia zwierząt w PGR i w spółdzielniach produkcyjnych na tych terenach.

7. W celu wykorzystania do potrzeb hodowli niedostatecznie użytkowanych terenów łąkowych i pastwiskowych znajdujących się w zarządzie jednostek organizacyjnych podległych zarówno Ministrom Rolnictwa lub Państwowym Gospodarstw Rolnych, jak i innym ministrom, zobowiązać zainteresowanych ministrów do:

- a) wydzierżawiania łąk i terenów pastwiskowych spółdzielniom produkcyjnym, przedsiębiorstwom podległym Centralnemu Zarządowi Tuczni Przemysłowego oraz Zarządowi Zakładów Pasz na zasadzie umów wieloletnich, przewidujących nie-

zbędne zagospodarowanie i racjonalną eksploatację wydzierżawionych terenów, z tym że akcją wydzierżawiania należy przeprowadzić w terminie do 1 kwietnia 1954 r.;

- b) organizowania na terenach nie użytkowanych należyście, a nie objętych dzierżawą, zbiorów siana na własne potrzeby przez grupy kołowe spółdzielni produkcyjnych i indywidualnych gospodarstw chłopskich położonych na terenach, na których występuje deficyt pasz;
- c) przedstawienia wniosków dotyczących uregulowania warunków wykorzystania przez gospodarstwa rolne użytków zielonych w lasach, przy drogach, kanałach itp.

Powiększenie upraw roślin pastewnych.

8. W celu zwiększenia ilości pasz i zapewnienia bardziej racjonalnego żywienia zwierząt zobowiązać Ministra Rolnictwa do podjęcia środków zapewniających:

- a) zwiększenie obszaru zasiewów lucerny i konicyzny w 1954 r. o około 4% i w roku 1955 o dalsze 4% w stosunku do obecnej powierzchni tych upraw oraz osiągnięcie znacznego podniesienia ich plonów;
- b) zwiększenie plonów ziemniaków i buraków pastewnych oraz stopniowe przechodzenie z uprawy odmian buraków pastewnych na uprawę odmian buraka półcukrowego z równoczesnym zapewnieniem zwiększonej produkcji nasion;
- c) zwiększenie uprawy bruku pastewnej w rejonach nie posiadających warunków do uprawy buraków pastewnych oraz rozszerzenie uprawy marchwi pastewnej;
- d) zwiększenie poplonów i przedplonów i osiągnięcie następującej powierzchni tych upraw w gospodarce chłopskiej:

	r. 1954	r. 1955
poplony (letnie)	1.185 tys. ha	do 1.260 tys. ha
przedplony (poplony ozime)	170 tys. ha	do 200 tys. ha

- e) rozszerzenie uprawy kukurydzy pastewnej, końskiego zębu, słonecznika pastewnego i innych wysokowydajnych roślin na produkcję zielonek i kiszzonek.

9. W celu zapewnienia środków potrzebnych gospodarstwom do wykonania postawionych zadań w zakresie rozszerzenia upraw roślin pastewnych i podwyższenia produkcji pasz:

- a) zobowiązać Ministra Rolnictwa do podjęcia środków zmierzających do zwiększenia produkcji nasion traw i roślin pastewnych w spółdzielniach produkcyjnych i indywidualnych gospodarstwach chłopskich;
- b) zobowiązać Ministra Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Skupu do rozszerzenia kontraktacji i skupu nasion traw i roślin pastewnych w latach 1954—1955, przy czym skup nasion w 1954 r. powinien osiągnąć co najmniej:

ogółem nasion	około 43,0 tys. tonn
w tym:	
motylkowe gruboziarniste	32,4 tys. tonn
motylkowe drobnoziarniste	7,2 „ tonn
trawy	3,4 „ tonn

- c) zobowiązać Ministrą Państwowych Gospodarstw Rolnych do dostarczenia w 1954 r. na potrzeby spółdzielni produkcyjnych i indywidualnych gospodarstw chłopskich nasion traw i roślin pastewnych w ilościach i gatunkach uzgodnionych z Ministrem Rolnictwa i Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego;
- d) zobowiązać Ministra Handlu Zagranicznego do dokonania importu w 1954 r. następujących ilości nasion pastewnych: roślin motylkowych — 760 tonn, końskiego zębu — 700 tonn, słonecznika pastewnego — 300 tonn, traw — 535 tonn;
- e) zobowiązać Ministrów Państwowych Gospodarstw Rolnych i Rolnictwa do podjęcia środków zmierzających do stopniowego wprowadzania płodozmianów trawopólnych w państwowych gospodarstwach rolnych i spółdzielniach produkcyjnych oraz do upowszechnienia stosowania tzw. zielonej taśmy.

Upowszechnienie kiszzenia pasz.

10. W celu zapewnienia racjonalnego żywienia zwierząt w ciągu całego roku i dla zabezpieczenia odpowiednich ilości i jakości pasz:

- a) zobowiązać Ministra Rolnictwa do zorganizowania szerokiej akcji propagandowej, instruktażu i pokazów kiszzenia zielonek, ziemniaków i innych okopowych, liści buraczanych, wysłodków buraczanych, wywaru, wycieriek ziemniaczanych;
- b) zobowiązać Ministra Rolnictwa do udzielenia pomocy spółdzielniom produkcyjnym w doprowadzaniu produkcji kiszzonek w latach 1954—1955 do 20 kwintali na jedną krowę oraz 2—3 kwintali na 1 owcę;
- c) zobowiązać Ministra Rolnictwa do podjęcia środków zmierzających do rozszerzenia produkcji kiszzonek w indywidualnych gospodarstwach chłopskich do 4,2 mln. tonn w 1954 r. i 5 mln. tonn w roku 1955;
- d) zobowiązać Ministra Rolnictwa do podjęcia środków zapewniających wykonanie remontów i pełne wykorzystanie urządzeń do kiszzenia pasz w spółdzielniach produkcyjnych oraz do rozszerzenia budowy nowych silosów;
- e) zobowiązać prezydium rad narodowych do zalecenia spółdzielniom produkcyjnym i indywidualnym gospodarstwom chłopskim budowy prostych urządzeń do kiszzenia pasz, jak zbiorniki glinobite, rowy, doły o wzmocnionych ścianach, przy szerokim wykorzystaniu miejscowych materiałów;
- f) w celu zmniejszenia strat przy przechowywaniu ziemniaków zobowiązać:
  - Ministra Państwowych Gospodarstw Rolnych do szerszego stosowania parowania i kiszzenia ziemniaków w PGR,
  - Ministra Rolnictwa do wzmocnienia instruktażu i zorganizowania pokazów racjonalnego kiszzenia ziemniaków w spółdzielniach produkcyjnych i indywidualnych gospodarstwach chłopskich,
  - Ministrów Państwowych Gospodarstw Rolnych oraz Rolnictwa do zapewnienia remontu i wykorzystania wszystkich kolumn parniko-

wych i innych urządzeń do parowania ziemniaków znajdujących się w posiadaniu PGR, POM i spółdzielni produkcyjnych.

11. W celu poprawienia zaopatrzenia hodowli w pasze białkowe i mineralne:

- a) zobowiązać Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego do opracowania w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami w terminie do dnia 1 kwietnia 1954 r. projektu uchwały w sprawie powiększenia produkcji pasz przemysłowych i mieszanek paszowych, podjęcia produkcji mączek z koniczyny, lucerny lub traw oraz usprawnienia wykorzystania pasz odpadkowych;
- b) zobowiązać ministrów właściwych resortów do zapewnienia na potrzeby gospodarstw rolnych następujących ilości pasz mineralnych: kredy pastewnej 20 000 tonn, różnych mieszanek mineralnych 1 200 tonn.

12. W celu zorganizowania i właściwego wykorzystania wysiłków wszystkich gospodarstw rolnych w rozbudowie bazy paszowej oraz zapewnienia pomocy instruktażowej tym gospodarstwom zobowiązać Ministra Rolnictwa do:

- a) zapewnienia spółdzielniom produkcyjnym stałej pomocy fachowej przy opracowywaniu planów rozbudowy bazy paszowej i gospodarki paszami oraz przy ustalaniu środków realizacji tych planów;
- b) opracowania wytycznych i instrukcji dotyczących organizowania przez rady narodowe narad produkcyjnych w gminach i gromadach w sprawie **zwiększenia produkcji pasz i zapobiegania ich marnotrawstwu** przez racjonalizację produkcji i gospodarki paszami w gospodarce indywidualnej.

II. Zadania w zakresie rozwoju hodowli zarodowej.

Przyspieszenie poprawy wartości użytkowej zwierząt gospodarskich wymaga znacznego powiększenia rozmiarów i podniesienia poziomu hodowli zarodowej.

Odbudowa hodowli zarodowej, całkowicie zniszczonej w okresie wojny, dokonana została w rozmiarach nie zaspokajających potrzeb rolnictwa. Za mała jest ilość obór, chlewni owczarni oraz stajni zarodowych i reprodukcyjnych. Pełniejsze wykorzystanie wysokowartościowego materiału zarodowego wymaga usprawnienia form organizacyjnych hodowli zarodowej, poprawienia warunków produkcyjnych i zaopatrzenia gospodarstw zarodowych. Należy znacznie rozszerzyć zadania PGR i spółdzielni produkcyjnych w zakresie hodowli zarodowej.

Niedostateczna jest opieka zootechniczna i pomoc udzielana indywidualnym gospodarstwom chłopskim prowadzącym hodowlę zarodową. Nie wykorzystano w poszczególnych rejonach zwartych skupień cennego materiału hodowlanego dla organizacji ośrodków hodowlanych.

Niedostateczne rozmiary oceny wartości użytkowej ograniczają kwalifikowanie materiału hodowlanego zapisywanego do ksiąg zarodowych i opóźniają powiększenie ilości wartościowych rozplodników dla potrzeb hodowli masowej. Zbyt powoli rozszerzane jest sztuczne unasiennianie zwierząt.

Zadania i organizacja hodowli zarodowej.

1. Dla podniesienia jakości i wydajności pogłowia w hodowli masowej Rada Ministrów postanawia zobowiązać Ministrów Rolnictwa i Państwowych Gospodarstw Rolnych do doprowadzenia ilości zwierząt zapisywanych do ksiąg zarodowych do następującego stanu:

	r. 1954	r. 1955
bydło	40 tys. szt.	50 tys. szt.
w tym: krów	33 " "	42 " "
trzoda	58 " "	90 " "
w tym: loch	50 " "	80 " "
owce ogółem	35 " "	40 " "
w tym: maciorki	23 " "	25 " "
konie	55 " "	56 " "
w tym: klaczy	49 " "	50 " "

2. W celu zapewnienia systematycznej poprawy wartości hodowlanej i użytkowej zwierząt — zobowiązać Ministrów Rolnictwa i Państwowych Gospodarstw Rolnych:

a) do objęcia oceną wartości użytkowej następującej ilości:

	r. 1954	r. 1955
krów	120.000 sztuk	150.000 sztuk
loch	10.000 "	12.000 "
owiec maciorek	36.000 "	60.000 "

b) do objęcia w 1954 r. oceną wartości użytkowej 50% pogłowia ogierów i klaczy w stadninach państwowych gospodarstw rolnych oraz do zwiększenia rozmiarów tej oceny w roku 1955 do 75% tego pogłowia;

c) do zapewnienia następujących ilości uznanych rozplodników:

	r. 1954	r. 1955
buhajów	48.000 sztuk	62.000 sztuk
knurów	23.000 "	33.000 "
tryków	30.000 "	45.000 "
ogierów	8.000 "	8.000 "

3. W celu stworzenia podstaw do rozwoju hodowli zarodowej zgodnie z nowoczesnymi wskazaniami nauki i potrzebami socjalistycznego rolnictwa — zobowiązać Ministra Rolnictwa do przedstawienia Prezydium Rządu w terminie do dnia 31 stycznia 1954 r. projektu ustawowego uregulowania organizacji i zasad prowadzenia hodowli zarodowej.

4. W celu usprawnienia organizacji hodowli zarodowej w państwowych gospodarstwach rolnych zobowiązać Ministra Państwowych Gospodarstw Rolnych do opracowania w terminie do dnia 31 grudnia 1953 r. projektu uchwały Prezydium Rządu określającej:

- organizację hodowli zarodowej w państwowych gospodarstwach rolnych,
- ustalenie warunków dla gospodarstw zarodowych,
- organizację służby zootechnicznej w hodowli zarodowej państwowych gospodarstw rolnych,
- rozszerzenie zadań Centralnego Zarządu Hodowli Zarodowej.

Organizacja ośrodków hodowlanych.

5. W celu pełniejszego wykorzystania wartościowego materiału hodowlanego, występującego w zawar-

tych skupieniach na niektórych terenach — zobowiązać Ministra Rolnictwa do uregulowania w porozumieniu z Ministrem Państwowych Gospodarstw Rolnych:

- zasad i kierunków pracy hodowlanej w ośrodkach hodowlanych,
- rozmieszczenia ośrodków hodowlanych i zasięgu ich pracy,
- powiązania prac w ośrodkach hodowlanych z pracami hodowlanymi państwowych gospodarstw rolnych, spółdzielni produkcyjnych oraz terenowych placówek badawczych i doświadczalnych,
- organizacji stałej opieki zootechnicznej i weterynaryjnej na terenie ośrodków hodowlanych.

6. Zobowiązać Ministra Rolnictwa do zorganizowania w latach 1954/55 następujących ośrodków hodowlanych:

- w zakresie hodowli bydła 21 ośrodków, a mianowicie:
  - 7 ośrodków bydła rasy polskiej czerwonej typów: dolinowego, podgórskiego, śląskiego i poznańskiego,
  - 14 ośrodków dla bydła rasy nizinnej czarno-białej i czerwono-białej typu mlecznego, mleczno-mięsnego bądź mięsno-mlecznego;
- w zakresie hodowli trzody chlewnej 21 ośrodków, a mianowicie:
  - 6 ośrodków dla trzody typu tłuszczowo-mięsnego,
  - 5 ośrodków dla trzody typu słoninowego i 10 ośrodków dla trzody typu mięsnego;
- w zakresie hodowli owiec 11 ośrodków, a mianowicie:
  - 1 ośrodek dla owiec cienkorunnych rasy merynos polski,
  - 6 ośrodków dla owiec rasy długowłnistej krajowej,
  - 2 ośrodki dla owiec podgórskich rasy cakiel,
  - 1 ośrodek dla owiec smuszkowych rasy karakuł,
  - 1 ośrodek dla owiec kożuchowych rasy wrzosówka;
- d) w zakresie hodowli koni 8 ośrodków, a mianowicie:
  - po jednym ośrodku dla typów poznańskiego, sądeckiego, śląskiego, sokólskiego, sztumskiego, łowickiego, garwolińskiego i „kopczyk”.

Rozszerzenie pomocy dla spółdzielni produkcyjnych i indywidualnych gospodarstw chłopskich utrzymujących rozplodniki uznane lub prowadzących hodowlę zwierząt zarodowych.

7. W celu zwiększenia materialnego zainteresowania spółdzielni produkcyjnych i indywidualnych gospodarstw chłopskich w utrzymaniu zwierząt zarodowych uznanych za odpowiednie do hodowli zobowiązać Ministra Rolnictwa w porozumieniu z Ministrami Skupu i Finansów do:

- udzielania nadal bezzwrotnej pomocy finansowej państwa przy nabywaniu przez małorolnych i średniorolnych chłopów rozplodników uznanych za odpowiednie do hodowli w granicach do 70% ceny zakupu,
- stosowania dla gospodarstw utrzymujących buhaje ulg w obowiązkowych dostawach mleka: za utrzymywanie buhaja z białym świadectwem uznania — ulgi w wysokości 500 litrów i za utrzymywanie buhaja z żółtym świadectwem uznania — ulgi w wysokości 300 litrów,

- c) przyznania prawa zakupu pasz treściwych dla gospodarstw, utrzymujących rozplodniki uznane, w ilości:
za każdego buhaja z białym świadectwem uznania — 300 kg paszy, za każdego buhaja z żółtym świadectwem uznania — 200 kg paszy, za każdego knura z białym świadectwem uznania — 200 kg paszy, za każdego knura z żółtym świadectwem uznania — 100 kg paszy, za każdego ojca I, II i III kategorii — 300 kg paszy,
- d) przyznania prawa zakupu węgla dla gospodarstw utrzymujących knury uznane w ilości 350 kg za każdego knura,
- e) zwiększenia w r. 1954 stawki pomocy finansowej dla gospodarstw utrzymujących uznane buhaje z przeciętnie 315 zł w 1953 r. do 500 zł w 1954 roku,
- f) przyznania gospodarstwom utrzymującym lochy zapisane do ksiąg zarodowych lub lochy zarejestrowane prawa zakupu węgla w ilości 350 kg na każdą lochę,
- g) stosowania do gospodarstw, hodujących żrebięta po klaczach zarodowych, ulg w obowiązkowych dostawach zboża w wysokości po 150 kg zboża na każde żrebię odchowane do wieku 6 miesięcy.

W zakresie sztucznego unasienniania zwierząt.

8. W celu najbardziej racjonalnego wykorzystania rozplodników o wybitnej wartości hodowlanej:

- a) zobowiązać Ministrów Rolnictwa i Państwowych Gospodarstw Rolnych do:
— rozszerzenia stosowania sztucznego unasienniania zwierząt do następujących rozmiarów:

	r. 1954	r. 1955
krowy	59 200	100 000
owce	28 000	42 000

- b) utworzenia następującej ilości stacji i punktów sztucznego unasienniania:

	r. 1954		r. 1955	
	stacji	punktów	stacji	punktów
państwowe zakłady				
lecznictwa zwierząt	26	346	40	570
PGR	29	115	36	135

- c) zapewnienia odpowiedniego sprzętu do sztucznego unasienniania dla stacji i punktów oraz wyposażenia ich w niezbędne środki lokomocji,
- d) wyszkolenia i doszkalania personelu, obsługującego stacje i punkty sztucznego unasienniania.

9. Zobowiązać Ministra Przemysłu Drobego i Rzemiosła do zorganizowania w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa produkcji sprzętu, niezbędnego przy prowadzeniu sztucznego unasienniania zwierząt.

III. Zadania dotyczące polepszenia żywienia, sposobów chowu i użytkowania zwierząt.

Właściwe żywienie oraz prawidłowe sposoby chowu i użytkowania zwierząt znacznie zwiększają ich produktywność, podnoszą zdrowotność, powiększają liczbę otrzymywanego przychówka i przedłużają okres użytkowania.

Prawidłowe sposoby żywienia i wychowu zwierząt nie są jednak dostatecznie upowszechnione w gospodarstwach chłopskich.

Powszechnie występuje w żywieniu zwierząt nadmierne spasanie zbóż z powodu niedostatecznego stosowania pasz zielonych i kiszonek. Nieumiejętna gospodarka posiadanymi zasobami pasz powoduje nadmierne ich zużywanie w okresie jesieni i duże braki w zimie i na przedwiośniu.

Za mało są stosowane pasze mineralne, jak kreda szlamowana, fosforan wapnia, sól bydlęca itp.

Tylko nieliczne gospodarstwa hodowlane dostosowują żywienie do potrzeb zwierząt w zależności od ich produktywności, potrzeb wzrostowych, potrzeb samic w okresie ciąży itp.

W wielu gospodarstwach występuje zbyt wysoki procent upadków przychówka, spowodowanych stosowaniem przestarzałych metod wychowu.

Nie wszędzie stosuje się nawet tak proste zabiegi, jak: codzienne czyszczenie zwierząt, przycinanie racic, formowanie kopyt żrebiąt.

Mechanizacja robót pracochłonnych w hodowli jest zaledwie zapoczątkowana i pozostaje daleko w tyle za osiągnięciami mechanizacji w uprawie roślinnej.

1. W celu upowszechnienia racjonalnego żywienia oraz polepszenia sposobów chowu i użytkowania zwierząt — Rada Ministrów postanawia:

- a) zobowiązać Ministrów Rolnictwa i Państwowych Gospodarstw Rolnych do:

— przeszkolenia personelu służby zootechnicznej w zakresie prawidłowego żywienia, sposobów chowu i użytkowania zwierząt.

— rozszerzenia instruktażu i pomocy, udzielanej przez służbę zootechniczną gospodarstwom chłopskim w zakresie metod właściwego żywienia, nowoczesnych sposobów wychowu i użytkowania zwierząt,

— zlecenia rolniczym instytutom naukowo-badawczym opracowania norm żywienia zwierząt, dostosowanych do warunków gospodarstw rolnych w poszczególnych rejonach kraju, co ułatwi gospodarstwom odpowiednie wykorzystanie posiadanych pasz;

- b) zobowiązać Ministra Rolnictwa do:

— zapewnienia spółdzielniom produkcyjnym pomocy służby rolnej rad narodowych i państwowych ośrodków maszynowych w organizowaniu racjonalnego żywienia zwierząt,

— zorganizowania dla indywidualnych gospodarstw chłopskich pokazów racjonalnego żywienia inwentarza.

2. W celu rozszerzenia pomocy weterynaryjnej dla gospodarstw rolnych

- zobowiązać Ministra Rolnictwa do:

a) zwiększenia sieci państwowych zakładów lecznictwa zwierząt i punktów weterynaryjnych w 1954 r. do 1.194 i w 1955 r. do 1.500;

b) rozszerzenia akcji szczepień ochronnych trzody chlewnej do rozmiarów: 7 milionów sztuk w 1954 r. i 7,5 milionów sztuk w 1955 r. oraz szczepień ochronnych drobiu w latach 1954—1955 co najmniej do 12 milionów sztuk rocznie;

— zobowiązać Ministra Przemysłu Chemicznego — w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa — do zapewnienia

nia produkcji środków farmaceutycznych niezbędnych dla potrzeb lecznictwa weterynaryjnego.

3. W celu ograniczenia strat, spowodowanych jałowością krów, zobowiązać Ministrów Rolnictwa i Państwowych Gospodarstw Rolnych do:

- a) organizowania w spółdzielniach produkcyjnych i PGR dwa razy w ciągu roku przeglądów krów dla stwierdzenia jałowoci oraz do zorganizowania systematycznego leczenia na koszt państwa krów dotkniętych jałowocią,
- b) organizowania gromadzkich przeglądów krów w celu stwierdzenia sztuk jałowych i zorganizowania leczenia ich na koszt państwa, z tym że leczenie jałowoci powinno objąć co najmniej: w 1954 roku — 100 tys. sztuk i w 1955 roku — 150 tys. sztuk.

4. W celu uzyskania poprawy warunków wychowu przychówka w spółdzielniach produkcyjnych i w indywidualnych gospodarstwach chłopskich zobowiązać Ministra Rolnictwa do:

- a) zorganizowania szerokiego instruktażu dla spółdzielni produkcyjnych posiadających inwentarz zespołowy w zakresie urządzenia odpowiednich wybiegów dla przychówka, a w rejonach o niedostatecznej ilości pastwisk — w zakresie urządzenia wybiegów dla zwierząt dorosłych,
- b) zorganizowania przez służbę zootechniczną przy współudziale kół gospodyń wiejskich grup indywidualnych gospodarstw chłopskich, prowadzących racjonalny wychów przychówka, zwłaszcza w rejonach ośrodków hodowlanych poszczególnych gatunków zwierząt.

5. W celu poprawienia sposobów użytkowania zwierząt — zobowiązać Ministrów Rolnictwa i Państwowych Gospodarstw Rolnych do:

- a) zorganizowania pokazów racjonalnego doju, obcinania racic, oprężania buhajów i podkuwania koni,
- b) zwiększenia w spółdzielniach produkcyjnych i państwowych gospodarstwach rolnych liczby owiec strzyżonych mechanicznie w r. 1954 do 20% i w r. 1955 do 30% pogłowia owiec oraz do zorganizowania w gromadach zespołów strzyży owiec w drodze szerszego wykorzystania agregatów POM i GOM,
- c) stopniowego rozszerzenia stosowania w spółdzielniach produkcyjnych i państwowych gospodarstwach rolnych mechanicznego doju krów.

6. Zobowiązać Ministrów Przemysłu Maszynowego oraz Przemysłu Drobrego i Rzemiosła do rozszerzenia produkcji: maszyn z napędem elektrycznym do przygotowywania pasz, samoczynnych poideł, prostych urządzeń transportowych dla obór i chlewni oraz do podjęcia produkcji elektrycznych dojałek.

IV. Wzmocnienie służby zootechnicznej, rozszerzenie masowego instruktażu i szkolenia producentów, upowszechnienie wiedzy rolniczej w zakresie hodowli.

Dla szybkiego podniesienia poziomu hodowli niezbędne jest jak najszersze upowszechnienie przodujących metod i osiągnięć oraz organizacja masowego szkolenia i upowszechnienia wiedzy rolniczej.

Kadry fachowe w służbie zootechnicznej są zbyt szczupłe, a ich skupienie w miastach wojewódzkich i po-

wiatowych utrudnia im właściwe dotarcie do gromad. Nie wykorzystuje się należycie aktywności społecznej przodujących hodowców, którzy mogliby w poważnym stopniu oddziaływać na upowszechnienie prawidłowych metod hodowli w swoich gromadach.

Organizacje kontraktujące zwierzęta rzeźne i hodowlane nie wywiązują się należycie z zadań udzielania pomocy szkoleniowej i instruktazowej. W celu osiągnięcia szybkiej poprawy na tym odcinku Rada Ministrów postanawia:

1. Zobowiązać Ministra Rolnictwa do stopniowego tworzenia rejonów zootechnicznych obejmujących 2—3 gminy i powoływania w porozumieniu z Prezesem Państwowej Komisji Etatów zootechników rejonowych przy prezydiach powiatowych rad narodowych.

2. Zobowiązać Ministra Rolnictwa w porozumieniu z Prezesem Państwowej Komisji Etatów do:

- a) powołania w ośrodkach hodowlanych zootechników selekcji zwierząt — specjalistów hodowli poszczególnych gatunków zwierząt,
- b) uzupełnienia liczby zootechników, pracujących w prezydiach powiatowych rad narodowych, z przeznaczeniem ich do dokonywania systematycznej oceny wartości użytkowej zwierząt zarodkowych należących do PGR, spółdzielni produkcyjnych i gospodarstw indywidualnych,
- c) powołania przy POM 200 zootechników w 1954 r. oraz dalszych 200 w 1955 r.

3. Zobowiązać Ministrów: Rolnictwa, Skupu oraz Przemysłu Mięsnego i Mleczarskiego do zorganizowania przeszkolenia służby kontraktacyjnej w zakresie instruktażu zootechnicznego i wydania zarządzeń koordynujących pracę tej służby w zakresie instruktażu zootechnicznego z pracą służby rolnej prezydiów rad narodowych.

4. W celu oparcia pracy służby zootechnicznej o szeroki aktyw społeczny w gromadach prezydium powiatowych rad narodowych powinny zapewnić powołanie w większych gromadach przodowników hodowlanych, a w mniejszych gromadach — przodowników hodowlano-weterynaryjnych.

— Zobowiązać Ministra Rolnictwa do:

- a) ustalenia w terminie do dnia 31 stycznia 1954 r. zadań i metod pracy przodowników hodowlanych i hodowlano-weterynaryjnych w zakresie współpracy ze służbą zootechniczną;
- b) podjęcia środków zapewniających przeszkolenie w 1954 r. przodowników hodowlanych i hodowlano-weterynaryjnych.

5. Zobowiązać Ministra Rolnictwa do:

- a) rozszerzenia akcji upowszechniania wiedzy rolniczej w zakresie prawidłowego żywienia, racjonalnego chowu i użytkowania zwierząt przez organizowanie zimowych kursów hodowlanych, prowadzonych co najmniej w następujących ilościach:

w roku 1954 — kursów zimowych w spółdzielniach produkcyjnych — 3.000, w gromadach — 5.000;

w roku 1955 — kursów zimowych w spółdzielniach produkcyjnych — 3.000, w gromadach — 6.000;

- b) zwiększenia w 1954 r. nakładów i poprawy jakości wydawanych przez biblioteczki upowszech-

nienia wiedzy rolniczej broszur fachowych z zakresu hodowli zwierząt gospodarskich i organizowania na tej podstawie systematycznego samokształcenia pracujących chłopów;

- c) powiększenia liczby poglądowych pokazów filmowych dla chłopów z zakresu hodowli: w 1954 r. — do 36.000 i w 1955 r. — do 40.000;
- d) rozszerzenia popularyzacji metod prawidłowego żywienia, wychowu i użytkowania zwierząt oraz produkcji i przechowywania pasz przez opracowanie odpowiednich materiałów dla radia, prasy i filmu.

6. Zalecić Związkowi Samopomocy Chłopskiej podjęcie następujących zadań:

- a) organizowania współzawodnictwa w zakresie produkcji zwierzęcej z uwzględnieniem warunków poszczególnych gromad;
- b) organizowania w gromadach, przy ścisłej współpracy z aparatem służby rolnej rad narodowych — wykładów, kursów, pokazów i konkursów: wychowu, racjonalnego żywienia zwierząt, prawidłowego doju, racjonalnej strzyży, pielęgnacji skóry, właściwego skórowania itp.;
- c) organizowania przy świetlicach gromadzkich kół wzorowych hodowców praktyków.

7. W celu osiągnięcia szybkiej poprawy poziomu pracy organów państwowych kierujących produkcją zwierzęcą, a w szczególności zwiększenia kadr służby zootechnicznej, Rada Ministrów postanawia:

- a) zobowiązać Ministra Rolnictwa do zorganizowania sześciomiesięcznych kursów dla zootechników specjalistów celem przeszkolenia i zatrudnienia w terenowej służbie zootechnicznej w 1954 r. 600 zootechników, a w 1955 r. dalszych 600 zootechników;
- b) zobowiązać Ministra Rolnictwa do zorganizowania przeszkolenia na dwumiesięcznych kursach w okresie przerwy wakacyjnej w liceach zootechnicznych w 1954 r. 650 i w 1955 r. 1000 osób zatrudnionych w służbie rolnej lub posiadających praktykę hodowlaną, celem zatrudnienia ich w charakterze zootechników rejonowych;
- c) zobowiązać Ministra Szkolnictwa Wyższego, w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Państwowych Gospodarstw Rolnych, do przedłożenia w terminie 3 miesięcy od dnia powzięcia niniejszej uchwały projektu uchwały Prezydium Rządu w sprawie rozbudowy wydziałów zootechnicznych w Warszawie, Poznaniu, Wrocławiu, Olsztynie, Krakowie i Lublinie oraz wydziałów weterynaryjnych w Lublinie, Warszawie i Wrocławiu;
- d) uznać za niezbędne przesunięcie zootechników zatrudnionych poza praktyką i nauką rolniczą do pracy w produkcji zwierzęcej;
- e) w celu uzupełnienia kwalifikacji zawodowych służby zootechnicznej wiadomościami z zakresu organizacji hodowli i praktycznego wykonywania instruktażu zobowiązać Ministra Rolnictwa do przeszkolenia na kursach krótkoterminowych i średnioterminowych służby zootechnicznej:

w r. 1954 w r. 1955

absolwentów szkół licealnych	1200	1500
praktyków specjalistów	1000	2000

- f) Zobowiązać Ministra Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Państwowych Gospodarstw Rolnych do wprowadzenia od 1954 r. zootechnicznych studiów zaocznych, na wzór rolniczych studiów zaocznych, celem umożliwienia zootechnikom z ukończonym średnim wykształceniem zdobycia wykształcenia inżynierskiego bez odrywania ich od pracy zawodowej.

V. Zadańa nauki w dziedzinie podniesienia produkcji zwierzęcej i rozszerzenia bazy paszowej.

Prawidłowe kierowanie rozwojem produkcji zwierzęcej wymaga szerokiego wykorzystywania nowoczesnej nauki oraz ściślejszego powiązania tej nauki z potrzebami hodowli masowej.

Pomimo pewnych osiągnięć placówek badawczych Instytutu Zootechniki, zwłaszcza w zakresie wyhodowania nowych ras owiec, trzody chlewnej i drobiu, nauka zootechniczna w niedostatecznym stopniu służy podniesieniu produkcji zwierzęcej w hodowli masowej. Zbyt mały jest udział pracowników instytutów naukowych rolnictwa w przenoszeniu do praktyki osiągnięć nauki.

Poważnym brakiem jest prowadzenie badań naukowych w oderwaniu od przeciętnych warunków gospodarstw rolnych. Nie wystarczająca jest praca placówek naukowych nad badaniem zestawów pasz, wpływem poszczególnych pasz na zdrowie, płodność, plenność i produktywność zwierząt.

Za mały jest udział katedr zootechnicznych poszczególnych wyższych uczelni rolniczych w pracach badawczych i w upowszechnianiu doświadczeń naukowych.

1. W celu dalszego podniesienia poziomu pracy placówek naukowo-badawczych w dziedzinie hodowli i ściślejszego powiązania ich z praktyką zobowiązuje się Ministra Rolnictwa do:

- a) skoordynowania prac Instytutów: Zootechniki, Weterynarii, Rybactwa, Ekonomiki Rolnej, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa, Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa oraz Hodowli i Aklimatyzacji Roślin — dla szybszego wykonania zadań mających na celu podniesienie stanu hodowli zwierząt gospodarskich;
- b) zlecenia poszczególnym instytutom prowadzenia prac badawczych w PGR, spółdzielniach produkcyjnych oraz indywidualnych gospodarstwach chłopskich położonych w zasięgu ośrodków hodowlanych;
- c) zlecenia obowiązkowego udziału pracowników naukowych instytutów w szkoleniu personelu służby zootechnicznej, organizowaniu konkursów i pokazów hodowlanych;
- d) zlecenia Instytutowi Zootechniki przyśpieszenia prac nad doskonaleniem istniejących i tworzeniem nowych wysokoprodukcyjnych i odpornych ras i odmian zwierząt;
- e) zlecenia Instytutom Zootechniki i Weterynarii rozszerzenia i pogłębienia badań nad podniesieniem zdrowotności, rozmnażaniem zwierząt gospodarskich, podniesieniem ich wydajności.

2. Zobowiązać Ministra Rolnictwa do zlecenia Instytutom Zootechniki, Hodowli i Aklimatyzacji Roślin oraz

Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa rozszerzenia i przyspieszenia badań w zakresie:

- a) produkcji nasion roślin pastewnych, a szczególnie traw szlachetnych, roślin motylkowych, kukurydzy, nasion końskiego zębu,
- b) opracowania metod uprawy i nawożenia roślin pastewnych z uwzględnieniem właściwej ich rejonizacji,
- c) opracowania wzorcowych płodozmianów trawopólnych, łąkowo-pastwiskowych i przypodwórzowych oraz układów zielonej taśmy dla różnych typów gospodarstw i dla różnych warunków glebowych i klimatycznych.

3. Zobowiązać Ministra Rolnictwa do:

- a) zlecenia Państwowemu Instytutowi Weterynarii przeprowadzenia badań nad stosowaniem nowych metod zwalczania zaraźliwych chorób stadnych oraz przygotowania nowych środków leczniczych i biopreparatów do zwalczania tych chorób;
- b) rozszerzania i pogłębiania badań nad opracowaniem metod walki z upadkami przychowka i niepłodnością samic.

VI. Rozwój hodowli w państwowych gospodarstwach rolnych.

Pomimo poważnych osiągnięć zwłaszcza w zakresie wzrostu liczebnego pogłowia, stan hodowli w PGR jest nie zadowalający.

Obok zespołów i okręgów PGR wykazujących wysoką obsadę inwentarza na 100 ha użytków rolnych oraz stosunkowo wysoką produktywność zwierząt jest jeszcze bardzo wiele zespołów mających niski stan obsady inwentarza i niedostateczne wskaźniki produktywności zwierząt.

Do głównych przyczyn utrudniających rozwój hodowli w PGR należy zaliczyć:

- a) niedostateczny rozwój bazy paszowej, duże zaniedbania w zagospodarowaniu łąk i pastwisk, niedostateczny rozwój upraw roślin pastewnych oraz częsty występujący brak powiązania produkcji roślinnej z potrzebami produkcji zwierzęcej;
- b) niedostateczną rozbudowę pomieszczeń dla zwierząt gospodarskich, szczególnie w rejonach dotkniętych poważnymi zniszczeniami wojennymi, oraz zbyt powolne wprowadzanie mechanizacji pracochłonnych robót w hodowli i transporcie wewnętrznym;
- c) niski poziom pracy zootechnicznej, hamujący upowszechnienie racjonalnych sposobów żywienia i wychowu zwierząt oraz ich pielęgnacji i użytkowania, co powoduje niską wydajność inwentarza, marnotrawstwo pasz, nadmierne upadki przychowka oraz jałowość krów; niewłaściwie jest również prowadzona selekcja i dokumentacja hodowlana;
- d) niedostateczne upowszechnienie brygadowego systemu pracy przy obsłudze zwierząt i zła organizacja pracy brygad hodowlanych.

W celu przyspieszenia rozwoju hodowli w państwowych gospodarstwach rolnych Rada Ministrów postanawia:

1. Zobowiązać Ministra Państwowych Gospodarstw Rolnych do:

- a) osiągnięcia na koniec 1955 r. następujących stanów pogłowia zwierząt gospodarskich w PGR:

	w tysiącach sztuk	
bydła	około	590
w tym: krów	"	250
trzody chlewnej	"	1.100
w tym: macior	"	140
owiec	"	460

- b) zapewnienia szczególnie szybkiego zwiększenia pogłowia, zwłaszcza bydła i owiec, w gospodarstwach posiadających niedostateczną obsadę i nie wykorzystane użytki zielone, w pierwszym rzędzie na terenie Okręgowych Zarządów PGR Przemysł, Elk, Gorzów, Szczecin Płn., Orneta i Lublin,
- c) podniesienia wartości użytkowej zwierząt gospodarskich oraz ilości i jakości przychowka przez:
  - zwiększenie liczby krów, loch, owiec-maciorek i klaczy, zapisanych do ksiąg zwierząt zarodkowych, przez objęcie zapisem do tych ksiąg w 1954 r. 16,5 tys. sztuk krów, 6,8 tys. sztuk loch, 17,2 tys. sztuk owiec-maciorek i 10,5 tys. sztuk klaczy,
  - zapewnienie wszystkim państwowym gospodarstwom rolnym niezbędnej ilości własnych rozplodników wysokiej jakości w liczbie: na koniec 1954 r. — 8,9 tys. sztuk buhajów, 8,6 tys. sztuk knurów, 4,0 tys. sztuk tryków i na koniec 1955 r. — 10,0 tys. sztuk buhajów, 9,0 tys. sztuk knurów i 4,7 tys. sztuk tryków,
  - rozszerzenie zimnego wychowu cieląt i budkowego wychowu prosiąt, przede wszystkim w gospodarstwach zarodkowych i reprodukcyjnych,
  - wprowadzenie we wszystkich państwowych gospodarstwach rolnych szczegółowej ewidencji i dokumentacji hodowlanej zwierząt gospodarskich.

2. W celu przyspieszenia rozbudowy bazy paszowej zobowiązać Ministra Państwowych Gospodarstw Rolnych do:

- a) przeprowadzenia w 1954 r.:
  - budowy nowych i renowacji istniejących urządzeń melioracyjnych na obszarze 25,9 tys. ha, urządzeń nawadniających na obszarze 6,1 tys. ha,
  - pełnego zagospodarowania terenów pomelioracyjnych na obszarze 7,9 tys. ha i polepszenia konserwacji wszystkich urządzeń wodnomelioracyjnych;
- b) systematycznego nawożenia i pełnego wykorzystania wszystkich użytkowanych łąk i pastwisk;
- c) zwiększenia w 1955 r. zbiorów siana łąkowego o 30% w porównaniu ze zbiorami z roku 1953 oraz do rozszerzenia mechanizacji zbioru i stogowania siana;
- d) rozszerzenia w 1954 r. kwaterowego wypasu bydła na obszar 40 tys. ha pastwisk;
- e) zwiększenia produkcji pasz i upraw polowych, przede wszystkim w drodze podniesienia wydajności z hektara;

- f) rozszerzenia uprawy roślin motylkowych i strączkowych, przede wszystkim lucerny, koniczyny, seradeli i łubinu pastewnego oraz końskiego zębu, słonecznika i innych roślin nadających się na kiszonki;
- g) zwiększenia uprawy przedplonów i śródplonów;
- h) rozszerzenia produkcji kiszonek do rozmiarów zapewniających w latach 1954 i 1955 następujące ilości kiszonek: na każdą krowę od 30 do 35 q rocznie i na każdą owcę od 2 do 3 q rocznie;
- i) zorganizowania w 1954 r. zielonej taśmy co najmniej w 40% gospodarstw i w 1955 r. co najmniej w 60% gospodarstw.

3. W celu zapewnienia dostatecznej ilości pomieszczeń inwentarskich i polepszenia zaopatrzenia w wodę dla zwierząt gospodarskich zobowiązać Ministra Państwowych Gospodarstw Rolnych do:

- a) rozszerzenia remontów i konserwacji pomieszczeń dla inwentarza;
- b) budowy i odbudowy w 1954 r. pomieszczeń: dla bydła w ilości 33 tys. stanowisk, dla trzody chlewnej w ilości 113 tys. stanowisk i dla owiec w ilości 37 tys. stanowisk;
- c) wybudowania w 1954 r. 1247 studzien.

4. W celu przyśpieszenia zmechanizowania robót pracochłonnych w hodowli zobowiązać Ministrów Przemysłu Maszynowego oraz Przemysłu Drobrego i Rzemiosła do dostarczenia PGR w 1954 r. następujących urządzeń i sprzętu: samoczynnych poideł dla krów — 950 kompletów, wózków do paszy i obornika — 990 kompletów, parników elektrycznych — 190 sztuk, chłodziaków do mleka — 1200 sztuk, hydroforów — 1100.

5. W celu usprawnienia organizacji pracy w hodowli, podniesienia fachowego przygotowania pracowników oraz zwiększenia ich odpowiedzialności za powierzony inwentarz i wyniki produkcyjne, zobowiązać:

- a) Ministra Państwowych Gospodarstw Rolnych do:
  - zorganizowania brygad hodowlanych we wszystkich gospodarstwach rolnych PGR,
  - rozszerzenia odpowiedzialności specjalistów za rozwój hodowli oraz za nadzór i kierowanie pracami brygad hodowlanych;
  - prowadzenia szkolenia kursowego i przywarsztatowego dla pracowników hodowli;
  - zwiększenia budownictwa mieszkaniowego i polepszenia warunków kulturalno-bytowych pracowników;

— zaopatrzenia pracowników hodowlanych w odzież ochronną i niezbędne środki, zabezpieczające właściwy poziom higieny osobistej;

- b) Ministra Państwowych Gospodarstw Rolnych do przedstawienia Prezydium Rządu w terminie do dnia 31 grudnia 1953 r. projektu uchwały w sprawie zmiany systemu płac w PGR w kierunku zwiększenia materialnego zainteresowania pracowników zatrudnionych w hodowli wynikami produkcji.

Doprowadzenie do wszystkich hodowców postanowień uchwały, szerokie ich spopularyzowanie i konsekwentne realizowanie jest jednym z najważniejszych zadań, które stoją przed radami narodowymi, państwową służbą rolną, organizacjami politycznymi i społecznymi oraz przed najszerszymi masami chłopów pracujących i robotników rolnych.

W związku z tym Rada Ministrów zobowiązuje prezydium wojewódzkich, powiatowych i gminnych rad narodowych do:

- zaznajomienia wszystkich chłopów i pracowników rolnych z postanowieniami uchwały przez zorganizowanie szerokiej kampanii wyjaśniającej przy użyciu radia i prasy oraz przy współdziałaniu organizacji masowych, działających na wsi;
- opracowania w oparciu o uchwałę konkretnych zadań produkcyjnych dla województw, powiatów i gmin oraz do powzięcia uchwał zapewniających realizację tych zadań i kontrolę ich wykonania;
- organizowania narad produkcyjnych przodujących chłopów, członków spółdzielni produkcyjnych, robotników PGR z udziałem terenowej służby rolnej, POM, PGR, ZSCh — w celu upowszechnienia przodujących osiągnięć i doświadczeń;
- organizowania współzawodnictwa między spółdzielniami produkcyjnymi, gromadami i kołami hodowców dla zwiększenia pogłowia i produktywności zwierząt, rozwoju bazy paszowej oraz dla zapewnienia pełnego i terminowego wykonania planu dostaw obowiązkowych i kontraktacji;
- mobilizowania szerokich rzesz hodowców do wykonania zadań postawionych w uchwale przez pogłębienie ich świadomości obywatelskiej, podnoszenie wiedzy zawodowej, jak również wyróżnianie za przodujące doświadczenia i dobre wyniki uzyskane w hodowli.

Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

Prezes Rady Ministrów: *B. Bierut*